

Değerli misafirler, değerli basın mensupları,

TÜSİAD ve Koç Üniversitesi iş birliğinde kurulan Ekonomik Araştırmalar Forumu'muzun düzenlediği "FED Tahvil Alımlarını Azaltırken Gelişmekte olan Ülkeler ve Türkiye'yi Bekleyen Riskler" konferansımıza hoş geldiniz. TÜSİAD Yönetim Kurulu adına sizleri saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

2020 yılı ile başlayan salgının pek çok normalde değiştirdiği bu süreçte ekonomide yaşamaya devam ettiğimiz olağan dışı kırılmaları ve bunlara karşılık alınan ve alınmaya devam edilen önlemlerin sonuçlarını tecrübe ve tahmin etmeye devam ediyoruz. Bugün EAF direktörümüz Sayın Selva Demiralp'in yönetiminde gerçekleştireceğimiz panelde, özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeleri çok yakından ilgilendiren bir konu olan küresel borçluluk, FED'in yakın zamanda alacağı varlık alımını azaltma ve para politikasında normalleşmenin etkilerini değerlendireceğiz.

Değerli konuklar,

Son birkaç yıldır içinden geçtiğimiz olağan dışı sürecin insan hayatına ve sağlığa olan tehditleri nedeniyle oldukça fazla kırılmaya şahit olduk. Bu süreçte alınan önlemler neticesinde ekonomik aktivitenin hem üretim hem de tüketim tarafında önemli değişimlere ve dalgalanmalara maruz kaldığını gördük.

Bireylerden kurumlara, tüm aktörlerini kapsayan belirsizlik ortamının ekonomik etkilerini sınırlamak ve istikrarın yeniden kazanılmasını sağlamak için mali ve para politikalarında birçok adım atıldı. Bu adımların en önemli olanlarından bir tanesi de büyük merkez bankalarının bilançolarını yaklaşık 10 trilyon dolar genişletmesi oldu. Para arzının artması ile ekonomik durgunluğun önüne geçilmeye çalışıldı ve başarılı da oldu.

Üretim sektöründe ve dış ticarete gördüğümüz sıçramalar hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülke ekonomilerine katkı sağladı. Salgının kısmi olarak kontrol altına alınması ile canlanan hizmet sektörü de bu sıçramayı takip etti ve olumlu görünüm 2021 yılının ilk çeyreğinde büyüme verilerine yansdı.

Bugün geldiğimiz noktada ise para arzındaki artışın tetiklediği küresel enflasyon riski, mali genişlemeyi takiben artan borçluluk oranları ve henüz kontrol altına alınamayan salgına bağlı risklerin yönetiminde küresel ekonomide önemli bir dönemeçteyiz. Ekonomik aktivitenin henüz yeterince istikrar kazanmamış olması ve artan enflasyon tehdidi küresel ekonomi ile ilgili endişeleri de gündeme taşımakta. Enerji, hammadde ve gıda fiyatlarında gördüğümüz rekor artışlar, global tedarik zincirlerinde yaşanan tıkanmalar hali hazırda yönetimi güç olan bu dönemi daha da zorlaştırıyor.

2022 yılına girerken, bir taraftan global enflasyonun geçici mi yoksa kalıcı mı olduğunu tartışıyoruz. Diğer taraftan ise bazı öncü göstergelere baktığımızda, özellikle Asya'dan hızlı bir yavaşlamanın gündemimize girdiğini görüyoruz. Global ekonomi bundan sonraki süreçte muhtemelen bir taraftan yüksek enflasyon bir taraftan da yavaşlayan ekonomi döngüsü ile mücadele etmek zorunda kalacak. Bu kapsamda 2022 yılının global para politikaları açısından zor kararların olduğu, hata yapma riskinin arttığı son derece baş ağrılı bir dönem olacağını tahmin ediyorum.

Unutmayalım ki bugün dünyanın geldiği noktada küresel enflasyona dair baskılar sadece Covid süreci kaynaklı arz ve talep dengesizliğinden kaynaklanmamakta. Bu dengesizliklere ek olarak hem yeşil dönüşüme dair atılan ve atılacak olan adımlar üretim maliyetlerini artırmakta hem de kuraklık ve iklim değişikliği gibi bir takım dışsal şoklar ilerleyen dönemde global enflasyona dair risk oluşturmaktadır.

Değerli konuklar,

Sizlere bu noktada kısa bir hatırlatma yapmak istiyorum. 9 Mart tarihinde yine EAF ile gerçekleştirdiğimiz konferansta aşırı dağılımının eşitsizliğine dikkat çekmiş ve kapsayıcı bir toparlanmanın önemine vurgu yapmıştık. Geldiğimiz noktada küresel ekonomide henüz senkronize bir iyileşme yakalanabilmiş değil. Bu ortamda global para politikasının yönünün de net şekilde değişmeye başladığı bir evredeyiz.

Para politikalarındaki değişim sinyalleri gelişmekte olan ülkelerin de olası global şoklara hazırlıklı olması gerektiğini gösteriyor. Akranımız olan ülkelere, para politikalarında atılan adımlara baktığımızda bu değişime eşlik eden tedbirlerin alınmaya başladığını görüyoruz. Emsallerimiz para politikalarında kademeli olarak faiz artırımı sürecine girmiş durumdadır.

Bu dalgalı sürece yüksek bir enflasyon ve olumsuz global koşullarla girmekteyiz. Üzülerek söylemeliyim ki yaptığımız tercihler sonucunda, enflasyon görünümünün daha da bozulduğunu ve TL'nin bugün de yine değer kaybetmeye devam ettiğini görüyoruz. Tahvil faizleri ve ülke risk priminin yükseldiği bir dönemdeyiz.

Reel kesim olarak birinci ihtiyacımız öngörülebilirliktir. Öngörülebilirliği ve güveni artırmadığımız müddetçe ne ülke risk primini düşürebilir ne reel kesimin maliyetlerini azaltabilir ne de üretimi destekleyebiliriz.

Değerli konuklar,

Bu hafta TÜSİAD'ın 50. Yılı kapsamında iki yıl boyunca üzerinde çalıştığımız Geleceği İnşa Çağrısı başlıklı çalışmamızı paylaşmış olmanın gururunu yaşıyoruz. Hatırlatmak isterim ki, refahın üç temel unsuru olan insani gelişmeyi, bilimsel teknolojik ilerlemeyi ve güvenilir, kapsayıcı ve etkin kurumları inşa etmeyi çok önemsiyoruz.

Sözü daha fazla uzatmadan, kıymetli görüşlerini bizlerle paylaşmak üzere konuşmacılara bırakmak istiyorum. Sayın Selva Demiralp başta olmak üzere hepimizin yakından takip ettiği ve oldukça önemli olan başlıklar hakkında görüşlerini paylaşmak üzere bizlerle olan Sayın Franziska Lieselotte Ohnsorge ve Sayın Şebnem Kalemler Özcan'a teşekkür ediyorum. Dinleyicilerimize faydalı olmasını temenni ediyorum, hepimizi tekrar saygı ve sevgiyle selamlıyorum.